

Románia gazdasági kilátásainak aktuális kormányzati és nemzetközi megítélése

Románia idei gazdasági növekedési kilátásait mind nemzetközi, mind kormányzati szinten a legutóbbi, frissített előrejelzések – a vártnál kedvezőbb idei I. félévi gazdasági teljesítmény alapján – felfelé javították, ugyanakkor hasonlóan egyöntetű a megítélés a jövő évi növekedés ütemének jelentős csökkenésében is. A bizonytalanságok között említik az orosz-ukrán háború nyomán kialakult geopolitikai kontextus és a bevezetett szankciók európai országokra gyakorolt kedvezőtlen hatásait, valamint az energia- és nyersanyagárakra nehezedő inflációs nyomást.

A legfrissebb, felfelé javított adat Románia idei GDP-növekedése vonatkozásában az **Európai Bizottság** által publikált őszi gazdasági előrejelzésben jelent meg, amely szerint a korábbi **3,9 % helyett 5,8 %-kal** bővíülhet a gazdaság.

Az idei I. félévben elért erőteljes növekedést főként a magánfogyasztás és a beruházások **alapozták meg**, mivel a koronavírus-járvány miatti korlátozások feloldása lehetővé tette, hogy az ezek hatására elhalasztott kereslet behozza a lemaradást. Ezen túlmenően a magasabb foglalkoztatottság és bérnövekedés, valamint az emelkedő energiaárak hatását enyhítő kormányzati intézkedések is pozitívan hatottak a rendelkezésre álló jövedelmekre.

Ugyanakkor a **II. félévben, illetve jövőre számottevően, 1,8 %-ra fog csökkenni a román gazdaság növekedési üteme** az elhúzódó ukrán háború, a magas infláció és a szigorodó monetáris politika következményeként. A nehezülő körülmények különösen hátrányosan érintik a mezőgazdaságot, a nyersanyagkitermelést és a vegyipari ágazatot. A 2024-ig terjedő időszakban a **munkanélküliségi ráta 5-6 % köztött mozoghat, az államháztartási hiány fokozatosan 5 % alá csökken**, de nem éri el az eredetileg 2024-re kitűzött 3 %-os uniós hiánycél követelményt, a **GDP-arányos államadósság 48 % alá mérséklődhet, a folyó fizetési mérleg hiánya pedig – a külkereskedelem folyamatosan tovább táguló deficit következtében – magas szinten (8-9 %) marad**. A növekedési kilátások alakulását nagymértékben befolyásolja azonban az országos helyreállítási tervben foglalt projektek megvalósításának időarányos üteme.

A költségvetés alakulására vonatkozó előrejelzés kockázatai között említik az energia területén hozott intézkedések bizonytalan végső (pénzügyi) hatásait, az alacsonyabb GDP-növekedést, valamint a 2024-es választásokat, amelyek összességében magasabb költségvetési hiányt eredményezhetnek.

A kormány alárendeltségében működő **Országos Előrejelző Bizottság (CNP)** a COM publikációját megelőzően ugyancsak **hasonló tendenciákat tükröző módosításokat közölt** Románia GDP-bővülésével kapcsolatban: **erre az évre 3,5 %-ról 4,6 %-ra, míg jövőre 3,7%-ról 2,8%-ra változott a becslés**. A vártnál magasabb idei évi növekedés alapvetően az **építőipar és a szolgáltatási szektor jó teljesítmények** köszönhető, ami nagy valószínűséggel képes lesz ellensúlyozni az ipar és a mezőgazdaság gyengébb teljesítményét. Az idei növekedés fő hajtóereje az erős belföldi kereslet, ami elsősorban a magánfogyasztásban jelentkezik. **A 2024-2026 közötti időszakra a CNP éves átlagban 4,8 %-os gazdasági növekedéssel számol**. A növekedési ütem jövő évi lassulását a jelenlegi geopolitikai kontextus és a hozzá kapcsolódó szankciók fennmaradásával indokolják, amelyek kedvezőtlen hatást gyakorolnak európai gazdaságokra. A növekedés húzóágazataiként 2023-ban is az építőiparral és a szolgáltatásokkal számolnak.

Az idei infláció meredek emelkedését az energiaárak, valamint az élelmiszerek aszály miatti drágulásának tulajdonítják.

A **Nemzetközi Valutaalap (IMF)** ugyancsak felfelé módosította a román gazdaság idei növekedésére vonatkozó előrejelzését a tavaszi 2,2 % -os becslésről 4,8 %-ra, míg a jövő évben mérsékeltebb, 3,1 %-os növekedéssel számol.

A Világbank módosított előrejelzésében hasonló tendenciaváltás történt: az idei GDP-növekedés korábbi 2,9 %-os értéke 4,6 %-ra változott, míg ezzel szemben a jövő évi kilátások 3,7 %-ról 3,2 %-ra romlottak.

Románia fontosabb makrogazdasági adataira vonatkozó előrejelzések 2022-2023

	Kormány		COM		Világbank		IMF	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
GDP-növekedés (%)	4,6	2,8	5,8	1,8	4,6	3,2	4,8	3,1
Infláció (%)	13,5	9,6	11,8	10,2	13,3	9,7	13,3	11,0
Államadósság (a GDP %-ában)	49,4	49,7	47,9	47,3	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Fizetési mérleg hiánya (a GDP %-ában)	-8,8	-8,5	-9,1	8,8	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Államháztartási hiány (a GDP %-ában)	-6,2	-4,4	-6,5	-5,0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
Munkanélküliség (%)	5,4	5,3	5,4	5,8	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: CNP, COM, WB, IMF, Románia Konvergencia Programja 2022-2025

A legfrissebb adatok szerint **a román gazdaság az idei év első kilenc hónapja alatt 4,7 %-os növekedést ért el** a tavalyi év azonos időszakához viszonyítva.

A Román Nemzeti Bank felfelé, 16,3 %-ra módosította az idei év végén várható inflációra vonatkozó korábbi prognózisát és 2023 végére is még kétszámjegyű, 11,2 %-os pénzromlással számol, és amelynek mértéke csak 2024-ben kerülhet 10 % alá. Az infláció várakozásokat meghaladó megugrását az energiaárak drágulásával, illetve azok termelési költségeiben való, minden eddiginél gyorsabb megjelenésével magyarázzák.

Románia jelenlegi adóbesorolása valamennyi nemzetközi hitelminősítő intézet értékelésében **a befektetésre ajánlott kategória legalsó szintjén áll, stabil vagy negatív kilátásokkal.**

A román gazdaság jövőbeni helyzetének alakulása szempontjából jelentős szerepet játszik a külső, nemzetközi környezetben bekövetkező – egyelőre negatív irányultságot mutató, vagy nem megjósolható – változások végső kimenetele, illetve azok mértéke (pl. az orosz-ukrán háború elhúzódása, energiaárak, nemzetközi pénzpiac, EU tagországok gazdasági növekedése). **A belső kockázatok között megemlítendő az ikerdeficit kezelése, annak finanszírozása, a helyreállítási terv keretében rendelkezésre álló és az egyéb uniós fejlesztési források hatékony felhasználása,** amely kulcskérdés abban a tekintetben, hogy a gazdaság növekedésében **a fogyasztás helyett a beruházások jelentsék a meghatározó tényezőt.** A jövő évi költségvetés tervezete még nem készült el, amelynek fő oka a kormánykoalíciók belül elhúzódó éles **vita** az energiaárak alakulásába történő kormányzati beavatkozásról, a támogatás formájáról (ez időközben lezárult), illetve **a jövő évi nyugdíjmelés mértékéről,** amelyek esetében objektív szempontok alapján figyelembe kellene venni a költségvetés teherbíró képességét a deficit 3 %-os, uniós követelményszintre történő csökkenésére tett vállalással összefüggésben.

Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Románia